

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

Інвестиційний менеджмент:
методичні рекомендації до виконання індивідуальних самостійних робіт
для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр»
спеціальності 073 – «Менеджмент»
денної та заочної форми навчання

Миколаїв 2017

УДК 658.012.32:330.322
І-58

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту
Миколаївського національного аграрного університету протокол № 1 від 26.01.2016

Р.

Укладачі:

І.Г. Крилова – канд.екон.наук, доцент кафедри підприємств.

О.А. Христенко – канд.екон.наук, доцент кафедри економіки підприємств.

А.В. Коваленко – канд.екон.наук., ас. кафедри економіки підприємств.

Рецензенти:

І.О. Іртищева – д-р екон.наук, професор, директор центра економічних досліджень та управління консалтигу НУК ім. адм. Макарова;

А.В. Ключник – д-р екон.наук, професор кафедри публічного управління та адміністрування економіки МНАУ.

УДК 658.012.32:330.322
ББК 65.050.4+65.262.5
К 82

© Миколаївський національний аграрний університет, 2017

Вступ

Інвестиційний менеджмент – складова процесу економічної діяльності, нерозривно пов'язана з функціонуванням ринку капіталів. Знання та розуміння закономірностей процесу ефективного вкладення капіталу дає змогу успішно здійснювати виробничу та фінансову діяльність, раціонально використовувати матеріальні, фінансові та трудові ресурси підприємств.

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємств, відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємстві.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань: економічна сутність та форми інвестицій підприємства; сутність, функції та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту; сучасні методи оцінки та прогнозування інвестиційного ринку; розробка інвестиційної стратегії підприємства; визначення основних підходів до формування інвестиційних рішень з вибору напрямів та інструментів інвестування; правила прийняття рішень щодо реальних інвестиційних проектів підприємства; методи оцінки ефективності, ризиків, ліквідності окремих реальних проектів та фінансових інструментів, що є об'єктами інвестування; формування інвестиційної програми та інвестиційного портфеля підприємства, їх оцінка та оптимізація; оперативне управління інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетенцій: формулювання цілей інвестиційної діяльності підприємства; формування системи організаційного та інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечення контролю за основними формами та напрямками інвестиційної діяльності підприємства; уміння застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку; розроблення бізнес-планів реальних інвестиційних проектів, обґрунтування інвестиційної програми; уміння

здійснювати оцінку фінансових інвестицій та формувати інвестиційний портфель підприємства; проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.

Індивідуальна контрольна робота складається з трьох частин. Перша частина включає шість теоретичних питань, друга частина чотири практичні задачі, третя – тестове завдання (один варіант - десять питань).

При вирішенні задач необхідно обов'язково навести потрібні формули, дати пояснення щодо ходу рішення та економічно-обґрунтовані змістовні висновки. Якщо в задачі необхідно визначити чисту поточну вартість, внутрішню норму окупності, то всі розрахунки необхідно наводити в таблицях.

Відповіді на тестові питання даються таким чином, наприклад:

1. Головна мета інвестування:

а) одержання максимального прибутку та соціального ефекту.

ЧАСТИНА I

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Економічна сутність інвестицій.
2. Міжнародна інвестиційна діяльність в Україні.
3. Джерела інвестиційного капіталу, фактори їх формування.
4. Види міжнародних операцій з цінними паперами.
5. Формування і особливості функціонування інвестиційного міжнародного ринку.
6. Форми і методи регулювання інвестиційної діяльності.
7. Інвестиційні якості цінних паперів.
8. Провести аналіз іноземних інвестицій в економіку Миколаївської області (України), використовуючи статистичний матеріал за останні 5 років.
9. Класифікація інвестицій.
10. Аналіз сценаріїв проекту.
11. Види структури інвестицій в основний капітал.
12. Метод складних процентів – як метод зіставлення інвестицій у часі.
13. Метод дисконтування – як метод зіставлення інвестицій у часі.
14. Держава як суб'єкт інвестування.
15. Прямі іноземні інвестиції.
16. Класифікація прямих іноземних інвестицій.
17. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів.
18. Інвестиції в людський капітал.
19. Кругообіг реальних інвестицій.
20. Основні напрямки капітальних інвестицій (провести аналіз за останні 5 років використовуючи статистичний матеріал по Україні).
21. Види реальних інвестицій.
22. Класифікація інвестиційного портфеля.
23. Фактори розвитку міжнародного інвестування.

24. Соціальна інфраструктура.
25. Методи оцінювання ефективності інвестицій.
26. Інвестиційні рейтинги цінних паперів.
27. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
28. Аналіз соціальних аспектів проекту.
29. Управління інвестиційною діяльністю.
30. Розробка інвестиційного проекту, його складові.
31. Інвестиційний клімат, інвестиційна діяльність. Фактори, що формують інвестиційний клімат.
32. Характеристика інвестиційних фондів і компаній.
33. Фінансові інструменти ринку інвестицій.
34. Особлива форма фінансування інвестиційного проекту – форфейтинг.
35. Визначення номінальної і реальної відсоткової ставки; інфляційної премії.
36. Економічний зміст і визначення показника чистої поточної вартості.
37. Вплив іноземних інвестицій на економіку країн-резидентів і країн-реципієнтів.
38. Портфель цінних паперів, його види.
39. Економічний зміст і визначення норми беззбитковості, норми інвестиційного прибутку.
40. Економічний зміст і визначення показника «внутрішня норма окупності».
41. Дисконтна ставка, коефіцієнт дисконтування грошових потоків за роками періоду економічного життя інвестицій.
42. Класифікація інвестиційних проектів.
43. Поняття про інвестиційний проект.
44. Портфельні інвестиції.
45. Класифікація інвесторів за основними ознаками.
46. Типи проектного фінансування.
47. Статична задача порівняння варіантів капітальних вкладень. Характеристика показників: приведені витрати, абсолютна ефективність капіталовкладень, норма прибутку.
48. Інвестиційний ринок і його інфраструктура.
49. Види, форми і мотивація міжнародного руху капіталу.
50. Середньозважена вартість капіталу.
51. Класифікація підприємств як об'єктів інвестиційного менеджменту.
52. Способи залучення капіталу.
53. Систематизація міжнародних інвестицій.
54. Особливості оцінки власного капіталу.
55. Керівництво реальними інвестиціями.
56. Керівництво фінансовими інвестиціями.
57. Оцінка вартості капіталу залучуваного з різних джерел.
58. Типи інвесторів в залежності від ризиків вкладання капіталу: консервативні, агресивні, помірковані та їх співвідношення в інвестиційній політиці інвесторів.
59. Інвестиційна стратегія.
60. Форми реальних інвестицій та основні показники.
61. Учасники міжнародних операцій з цінними паперами.
62. Суть і завдання інвестиційного менеджменту.
63. Вартість капіталу та інфляція. Врахування інфляції в інвестиційних операціях.
64. Керівництво структурою капіталу.
65. Ціноутворення в інвестиційній сфері.
66. Моніторинг інвестиційного процесу.

67. Введення в дію об'єктів інвестування.
68. В чому різниця між фінансовим та оперативним лізингом.
69. Традиційний та сучасний підхід в управлінні інвестиційним портфелем.
70. Способи реалізації інвестиційних проектів.
71. Бізнес-планування інвестиційного проекту.
72. Міжнародний банк реконструкції та розвитку.
73. Міжнародний валютний фонд.
74. Шляхи активізації інвестування.
75. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій.
76. Види ризиків. Методи вимірювання ризиків. Заходи, щодо запобігання ризикам або їх зменшення.
77. Міжнародна фінансова корпорація.
78. Інтелектуальні інвестиції.
79. Мотивація інвестиційної діяльності.
80. Індивідуальні та інституційні інвестори.
81. Аналіз альтернативних проектів.
82. Інвестиції в основний капітал.
83. Інвестування оборотного капіталу.
84. Міжнародні інвестиційні рейтинги.
85. Інвестиційна діяльність у вільних економічних і офшорних зонах.
86. Етапи розвитку Вільних економічних зон.
87. Характеристика туристичних (рекреаційних), вільних страхових та банківських зон.
88. Типи офшорних компаній.
89. Характеристика зони технологічного розвитку та комплексних зон.
90. Спеціальні економічні зони, їх характеристика.
91. Характеристика СЕЗ «Миколаїв».
92. Інвестування в нематеріальні активи.
93. Європейський банк реконструкції та розвитку.
94. Міжнародна асоціація розвитку.
95. Міжнародний Центр з урегулювання інвестиційних суперечок.
96. Членство України у міжнародних фінансових інституціях.
97. Майбутня вартість грошових коштів з урахуванням інфляції.
98. Фінансова здійсненність проекту, основні показники.
99. Оцінка поточної вартості грошових коштів з урахуванням інфляції.
100. Цінні папери, їх фундаментальні якості та систематизація.

Таблиця для вибору варіантів теоретичних питань знаходиться на сторінці 50.

В таблицях (1 та 2) наведені завдання для практичної частини контрольної роботи.

Студент виконує той варіант контрольної роботи, який співпадає з останньою цифрою учбового шифру.

При цьому, якщо передостання цифра учбового шифру є число непарне (тобто 1, 3, 5, 7, 9) то номери завдань для відповідного варіанту потрібно брати в таблиці 1.

Якщо передостання цифра учбового шифру є число парне або нуль (тобто 2, 4, 6, 8, 0) то номери завдань відповідного варіанту взяти з таблиці 2.

Таблиця 1

Вар.	Номера завдань			
1	1	11	21	31
2	2	12	22	32
3	3	13	23	33
4	4	14	24	34
5	5	15	25	35
6	6	16	26	36
7	7	17	27	37
8	8	18	28	38
9	9	19	29	39
10	10	20	30	40

Таблиця 2

Вар.	Номера завдань			
1	41	42	4	18
2	2	43	45	19
3	3	44	8	20
4	4	1	9	21
5	5	10	12	22
6	6	7	13	23
7	7	6	14	24
8	8	3	15	25
9	9	2	16	26
10	10	1	17	27

ЧАСТИНА II ПРАКТИЧНА ЗАДАЧІ

Методичні пояснення для виконання задачі № 1-3

Для оцінки ступеня ризику здійснення інвестиційного проекту розраховують

Норму безбитковості (Нб)
$$Нб = \frac{Пв}{ТП - Зв} \cdot 100\%, \text{ де}$$

Пв- постійні витрати; ТП – вартість реалізованої продукції; Зв – зміні витрати.

Постійні витрати – витрати, що безпосередньо не змінюються при збільшенні або зменшенні масштабів виробництва в короткостроковому періоді: амортизаційні відрахування, заробітна плата постійних працівників, витрати на організацію і управління, виплата відсотків за кредит, орендна плата за землю.

Змінні витрати – їх розмір безпосередньо залежить від масштабів виробництва продукції: вартість насіння, паливо-мастильні матеріали, транспортні перевезення, витрати на заробітну плату найманих працівників.

Економічний зміст показника Нб в тому, що він вказує, при якій частці обсягу реалізації досягається безбитковість виробництва.

Аналіз норми беззбитковості доцільно доповнити даними про рентабельність продажу ($R_{пр}$) $R_{пр} = [\Pi(\text{прибуток}) : ТП] \cdot 100\%$. Цей показник свідчить про можливість регулювання ціни при незмінному обсягу продажу.

№ 1

Оцінити ступень ризику інвестиційних проектів А,В,С. Визначити норму беззбитковості, рентабельність продажу. Який проект є найнадійнішим?

Проект	Постійні витрати, тис. грн	Вартість реалізованої продукції, тис. грн	Змінні витрати, тис. грн
А	240	1000	500
В	200	1400	560
С	250	1500	480

№ 2

Грошова виручка від реалізації продукції становить 1300 млн. грн, постійні витрати 250 млн грн, змінні 550 млн грн. Визначити:

1. Норму беззбитковості.
2. Оцінити надійність проекту та визначити норму беззбитковості, якщо:
  - а) постійні витрати збільшити в 2 рази при тих самих змінних витратах;
  - б) змінні витрати зростуть в 1,9 рази при тих самих постійних витратах.
3. Рентабельність продажу.

№3

Грошова виручка від реалізації продукції становить 1600 тис. грн, постійні витрати 350 тис. грн, змінні 550 тис. грн. Визначте:

1. Норму беззбитковості.
2. Оцінити надійність проекту та визначити норму беззбитковості, якщо:
  - а) постійні витрати збільшити в 2 рази при тих самих змінних витратах;
  - б) змінні витрати зростуть в 1,9 рази при тих самих постійних витратах.
3. Рентабельність продажу.

Методичні пояснення для виконання задач № 4 - 16

Суть метода складних відсотків в тому, що на накопичені в попередньому періоді суми знову нараховуються відсотки, т. б. відбувається багаторазове

нарощення. Це називають капіталізацією відсоткового доходу. В даному випадку визначається майбутня вартість грошей (МВГ) – сума, на яку перетворяться інвестовані зараз грошові кошти через якийсь період часу з урахуванням певної процентної ставки. Розрахунок майбутньої вартості грошей називається процесом компаундування.

В інвестиційних розрахунках частіше використовують метод дисконтування, так як він дозволяє отримувати більш наочні результати. Метод дисконтування застосовується в тому разі, коли є необхідність знати, яку суму коштів необхідно вкласти в даний час, щоб отримати необхідну суму у майбутньому, тобто визначається поточна цінність грошей.

Метод складних процентів (МВГ) = Поточна вартість грошей (ПВГ) • (1+dc)^t

Метод дисконтування (ПВГ) ПВГ = МВГ : (1+dc)^t

В інвестиційному аналізі величина dc називається ставкою дисконту або просто дисконтом. Дисконт - це процентна ставка, яка застосовується до грошових сум, які інвестор планує отримати у майбутньому для того, щоб визначити розмір інвестицій у теперішній час.

$$Kd = \frac{1}{(1+dc)^t}$$

Коефіцієнт дисконтування (kd) – поточна вартість 1 грн за період t, дисконтована на відсоток dc за кожний період.

№ 4

1. Фірма придбала в банку вексель, по якому через рік повинна отримати 30,0 млн. грн (номінальна вартість векселя). На момент придбання ціна векселя становила 20,0 млн грн. Визначте процентну ставку.

2. Банк надає позичку - 20,0 млн грн, строком на півроку по ставці простих відсотків, що дорівнює 80% річних. P = 20,0; dc = 0,8; n = 0,5 року. Визначити відсотки та накопичену суму.

№ 5

1. Банк виплачує 5% річних за депозитним вкладом. Скільки буде на рахунку через 5 років, якщо сума вкладу становить 100 грн.

2. Інвестор бажає отримати 200 грн через 2 роки. Яку суму він має покласти на депозит зараз, якщо депозитна процентна ставка складає 5%.

№ 6

Піклуючись про освіту дитини батьки вирішили заощадити кошти на навчання, банківський вклад становить 5000 грн. Яка сума грошей буде на їх рахунку при дисконтній ставці 20 % через 5 років?

№ 7

Піклуючись про освіту дитини батьки вирішили заощадити кошти на навчання, банківський вклад становить 3000 грн. Яка сума грошей буде на їх рахунку при дисконтній ставці 20 % через 5 років?

№ 8

Якому поточному еквіваленту дорівнює сума 200 тис. грн яку інвестор сподівається отримати у 5 році реалізації свого проекту (дисконтна ставка для приведення інвестор бере на рівні 3 % для першого року, 4 % для другого, 5 % для подальших 3 років)?

№ 9

Необхідно визначити майбутню вартість вкладу та суму складного процента за весь період інвестування при таких умовах: первісна вартість вкладу 1000 грн, процентна ставка при розрахунку складного процента 20 % в квартал. Загальний період інвестування 1 рік.

№ 10

Необхідно визначити поточну вартість грошей та суму дисконту по складному проценту. Майбутня вартість грошей 1000 грн та 20 % в квартал, період 1 рік.

№ 11

Позичальник взяв кредит на 3 роки під 20 % річних, кредит потрібно погасити трьома рівними частинам по 15 тис. грн в кінці кожного року. Яка сума кредиту?

№ 12

Якої сумі сьогодні еквівалентна сума в розмірі 100 тис. грн, яка буде отримана через 3 роки (річна процентна ставка 5%).

№ 13

Які кошти треба мати сьогодні, щоб через 5 років повернути борг у 500 тис. грн (банківський депозитний відсоток у перші 2 роки 3,5% , у наступні 3 роки 5%).

№ 14

Перший проект передбачає купівлю будинку за 100 тис. грн з метою його продажу через 5 років за 120 тис. грн. По другому проекту пропонується внести 100 тис. грн на банківський депозитний рахунок під 5% річних. Який з проектів є найбільш економічно вигідним?

№ 15

Будівельна фірма отримала кредит в банку на суму 100,0 млн грн строком на 5 років. Відсоткова ставка по кредиту визначена в 10,5% для 1-го року, для 2-го передбачена надбавка до відсоткової ставки 1 року в розмірі 1,5%, для подальших 3-х років надбавка до другого року у розмірі 0,75%. Визначте суму боргу, який необхідно погасити в кінці строку займу.

№ 16

Визначити коефіцієнт дисконтування, надати розрахунки, заповнити таблицю, зробити висновки.

t	ДС	
	5%	10%
0		
1		
2		
3		

Методичні пояснення для задач № 17- 28

Правило чистої поточної вартості ілюструється формулою:

$$NPV = \sum \frac{R_t}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{S_t}{(1 + dc)^t} = \sum PV - \sum SV, \text{ де}$$

R_t – очікувані чисті грошові потоки, dc - ставка доходності, що вимагається від проекту, S_t – початкова витрата капіталу, що здійснюється зараз (або теперішні вартості всіх витрат). Для розрахунків коефіцієнтів дисконтування грошових потоків за роками періоду економічного життя інвестицій використовується формула:

$$Kd = \frac{1}{(1 + dc)^t}$$

Правило чистої поточної вартості дає теоретично обґрунтовану відповідь на запитання щодо прийняття або відхилення інвестиційної пропозиції. Якщо $NPV \geq 0$, то інвестиції доцільні, серед декілька інвестиційних проектів обирається той, що має максимальне значення NPV .

IRR являє собою ставку дисконту, при якому чиста поточна вартість дорівнює нулю, а поточна величина надходжень за проектом збігається з поточною сумою інвестицій. Внутрішню норму окупності можна визначати двома шляхами: перший з них полягає в пошуку такої дисконтної ставки (dc), при якій NPV дорівнює або близька до нуля, якщо в процесі пошуку $NPV > 0$, dc підвищується доти, поки не буде одержана NPV заданої величини.

Для більш точного розрахунку цього показника можна скористатися способом, що ґрунтується на використанні формули лінійної інтерполяції:

$$IRR = dc_1 + \frac{П_{зн} \cdot (dc_2 - dc_1)}{П_{зн} + В_{зн}}, \text{ де}$$

dc_1 і dc_2 – дисконтні ставки, при яких одержано відповідно мінімальне позитивне й мінімальне від'ємне значення NPV (dc_1 і dc_2 не повинні відрізнятися більш ніж на два процентних пункти), $П_{зн}$ і $В_{зн}$ – відповідно позитивне і від'ємне значення NPV . У формулу $П_{зн}$ і $В_{зн}$ беруться лише з позитивним знаком.

Співвідношення дисконтованих витрат і доходів називається індексом прибутковості (PI). Він є часткою від ділення очікуваних майбутніх грошових потоків на інвестиційні витрати

$$PI = \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} \div \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} = \sum PV \div \sum SV$$

Дисконтований термін окупності ($ДРР$) – такий період у роках, який необхідний для відшкодування інвестицій прибутком, одержаним завдяки здійсненню цього проекту (інвестиційний прибуток). Визначається як відношення суми дисконтованих витрат до середньорічної суми дисконтованого грошового потоку.

№ 17

Інвестиційний проект має такі значення чистої приведеної вартості (NPV) залежно від ставки дисконту. Визначити внутрішню норму окупності проекту.

Ставка дисконту, %	NPV, тис. грн
10	1000
20	200
39	75
40	-30

№ 18

Визначити індекс прибутковості (PI), показник NPV. Чи буде даний проект ефективним (дс=12 %)?

Рік (t)	Грошовий потік, дол. США (R _t)
0	-10000 (St)
1	5000
2	3000
3	4000

№ 19

Прогнозовані доходи і витрати коштів відповідно до інвестиційного проекту наведені в таблиці. Ставка дисконту прогнозується як 10 % для всіх років виконання проекту. Визначити чисту поточну вартість проекту, індекс прибутковості та термін окупності.

Показник	Рік				
	0	1	2	3	4
Надходження коштів, тис. грн	-	500	1000	1000	800
Витрати, тис. грн	1500	200	400	350	200

№ 20

Пропонуються два альтернативні проекти. Для оцінки ефективності цих проектів необхідно визначити чисту поточну вартість, термін окупності, внутрішню норму окупності, індекс прибутковості.

Дисконтна ставка для проекту А - 10 % для проекту В - 12 %.

Показники	Інвестиційний проект	
	А	В
Обсяг інвестицій, тис. грн	7000	6700
Період експлуатації інвестиційного проекту, років	2	4
Сума чистого грошового потоку всього, тис. грн	10000	11000
1 рік	6000	2000
2 рік	4000	3000
3 рік	-	3000
4 рік	-	3000

№ 21

Компанія розглядає можливість купівлі обладнання для виробництва цементу. Це обладнання коштує 1000 доларів США і очікується, що воно має термін використання три роки. Оцінювання щорічного доходу не можна визначити точно, так як дохід залежить від стану будівельної галузі. Передбачається, що галузь може мати ажіотажне піднесення, нормальний стан, стан занепаду. Для оцінювання проектів компанія використовує дисконтну ставку 10 %.

Стан галузі	Рік			
	0 (St)	1	2	3
Піднесення (Rt ₁)	1000	500	700	980
Нормальний (Rt ₂)	1000	500	600	700
Спад (Rt ₃)	1000	300	300	250

За оцінюванням певної незалежної організації, що прогнозує розвиток будівельної індустрії, ймовірності трьох станів цієї галузі наступні:

Стан	1	2	3
Ймовірність (P)	0,20	0,60	0,20

Визначте очікувану чисту поточну вартість (NPV) проекту, чи може цей проект бути прийнятим компанією?

№ 22

Визначити чисту поточну вартість проекту, якщо початкові інвестиційні витрати склали 2010 млн грн ($t=0$). При якій дисконтній ставці проект буде прибутковим. Чи підвищується рентабельність проекту із зниженням дисконтної ставки? Визначте внутрішню норму окупності та індекс прибутковості.

Рік	Чистий прибуток, млн грн	Амортизація, млн грн	Інвестиційний прибуток, млн грн	Інвестиційні витрати, млн грн	Грошовий потік, млн грн	Кд при дс= 20 %	Дисконтований грошовий потік, млн грн	Кд при дс= 25 %	Дисконтований грошовий потік, млн грн
t	Чп	A	Іп	St	Rt	Kd1	PV1	Kd2	PV2
0	272	90							
1	293	102							
2	346	118							
3	377	125							
4	385	125							
5	385	125							
6	385	125							
7	385	125							
8	385	125							
9	385	125							

№ 23

Для зменшення ризику, пов'язаного з фінансуванням капіталовкладень, використовують різні засоби перевірки інвестиційних проектів на чутливість до виникнення несприятливих ситуацій. Проект, який більш за інші реагує на зміни умов, вважається найбільш ризикованим. Наприклад, використовують такий прийом, як зростання дисконтної ставки при розрахунках NPV. Проект, де більш значно знижується NPV, є більш ризикованим.

Є два інвестиційних проекти - А та Б. По проекту А грошові потоки складають: в перший рік – 1000 грн, в другий рік – 1500 грн. По проекту Б: в перший рік - 1800 грн, другий рік – 700 грн. Початкові інвестиції однакові і складають 1600 грн. Початкова дисконтна ставка – 10 %, яка потім збільшилась до 12 %.

Який проект буде ризикованим?

№ 24

Визначте NPV та IRR інвестиційного проекту, якщо доходи будуть надходити в сумі 10 тис.грн, 30 тис. грн та 35 тис. грн відповідно через 3 роки, 4 роки та 5 років. Початкові інвестиції 50 тис. грн, дисконтна ставка 15 %.

№ 25

Прогнозовані майбутні грошові потоки по проекту можна розподілити на надійну і ризиковану частину. Частину надійних надходжень визначають експертно. Ризикову частину грошових потоків відкидають, а надійну дисконтують по безпечній дисконтній ставці (теоретично приймають на рівні доходності державних цінних паперів, т. б. низькодоходних, але безпечних вкладень капіталу). Потім визначають NPV тільки з урахуванням безпечної частини дисконтованого грошового потоку. Якщо при зменшенні грошового потоку до безпечної частини отримується позитивне значення NPV, інвестиційний проект вважається надійним.

Спеціалісти фірми підраховали, що на протязі 5 років щорічно будуть надходити наступні грошові потоки: в 1 рік - 7000 грн, 2 рік - 6000 грн, 3 рік - 5000 рік, 4 рік - 4000 грн, 5 рік - 3000 грн. Частина надійних (безпечних) надходжень по експертним оцінкам складає: в 1 році - 95%, 2 рік - 80%, 3 рік - 70%, 4 рік - 60%, 5 рік - 40%. Початкові інвестиції - 11000 грн. Безпечна дисконтна ставка 10 %. Визначте економічну доцільність цього проекту.

№ 26

Виробничий проект потребує інвестування 2500 тис. грн і дасть змогу отримати протягом 5 років щорічний чистий прибуток 700 тис. грн. Визначити доцільність такого проекту, $d_c=10\%$.

№ 27

Компанія розглядає вкладення коштів у шість проектів і має для цього лише 215 тис.грн. Ринкова норма прибутку 10%. Будь який проект може бути прийнятий або неприйнятий як повністю так і частково (тобто компанія може здійснити деяку частину проекту). Компанія повинна максимізувати сучасну вартість загального грошового потоку з усіх проектів. Дані проектів подані в таблиці.

Питання:

1. Чи всі проекти могли б бути прийнятими, якщо б не існувало обмежень на суму початкових інвестицій?
2. Які проекти повинні здійснюватися за даних обмежень.

Показники	Проекти					
	1	2	3	4	5	6
St, тис. грн	25000	60000	90000	100000	120000	35000
NPV, тис. грн	3431	6339	4770	2759	10163	1364
IRR, %	15,2	14,1	12,1	11,6	16,3	14,3

№ 28

Визначте NPV інвестиційних проектів. Який проект є більш ефективний?

Показники	Інвестиційний проект	
	А	Б
Обсяг інвестицій, тис. грн	11000	12000
Період експлуатації, років	3	4
Прийнята дисконтна ставка, %	12	15
Прибуток за роками експлуатації, тис. грн:		
1-й рік	3000	2000
2-й рік	4000	3000
3-й рік	6000	4000
4-й рік	-	4000
Річна сума амортизації, тис. грн	1000	1500

Методичні пояснення для задач № 29 - 32

Статична задача порівняння варіантів капітальних вкладень

Статична задача оцінки економічної ефективності капітальних вкладень полягає у прийнятті умови стабільності виробничих показників протягом усього терміну функціонування підприємства. Такими показниками є річні обсяги виробництва продукції та її реалізація, ціна, собівартість одниниці продукції, річний прибуток та ін.

Прийняття умови стабільності фактично означає вибір ефективного варіанта капіталовкладень за середньорічними показниками без урахування чинника часу і пов'язаних з ним змін.

Обмеженість фонду капіталовкладень зумовлює необхідність специфічних методів вибору найкращих варіантів, в основі яких лежить зіставлення приросту капітальних витрат, викликаного переходом на більш капіталомісткий варіант, і відповідної економії поточних витрат.

При цьому користуються правилом: із двох взаємозамінних варіантів ефективнішим буде більш капіталомісткий у тому разі, якщо забезпечуване ним відношення величини зниження поточних витрат (собівартості, C) до додаткових капіталовкладень (K) за цим варіантом буде перевищувати відповідну норму прибутку (E_H).

Тобто більш капіталомісткий варіант буде вигіднішим, ніж варіант із більшими поточними витратами, якщо виконується нерівність $\frac{C_1 - C_2}{K_2 - K_1} > E_n$

Із цієї нерівності легко перейти до формули зведених (приведених) витрат $C_1 + E_n \cdot K_1 > C_2 + E_n \cdot K_2$, тобто кращим є варіант з мінімумом зведених (приведених) витрат. У загальному випадку $Z_i = C_i + E_n \cdot K_i$, де

Z_i – зведені (приведені витрати) (чи ціна виробництва) за i -м варіантом капіталовкладень.

Варіант оптимальний за критерієм мінімуму приведених витрат завжди вимагає меншого обсягу капіталовкладень, ніж варіант оптимальний за критерієм мінімуму поточних витрат.

Для остаточного розв'язання питань про доцільність того чи іншого варіанта капіталовкладень його необхідно перевірити на ефективність загалом.

Для цього визначають абсолютну (загальну) ефективність цього варіанта (E_a):

$$E_a = \frac{Ц - C}{K} = \frac{П}{K}$$

$Ц$ – ціна реалізації продукції, робіт чи послуг для виробництва яких здійснюється капіталовкладення; K – капіталовкладення; $П$ – прибуток; C – собівартість виробництва.

Варіант вважається доцільним, якщо виконується умова $E_a \geq E_n$.

E_n – нормативний коефіцієнт, якій відповідає нормі прибутку.

Норма прибутку різна для різних галузей виробництва. Це пояснюється тим, що темпи технічного розвитку в різних галузях економіки суттєво різняться.

№ 29

Підприємство розглядає два інвестиційних проекти ($E_n=0,15$). Який варіант є ефективнішим, чому?

Показники	млн грн	
	1	2
Обсяг реалізації продукції	24	24
Капітальні витрати	15	30
Собівартість продукції	19	15

№ 30

Підприємство розглядає два інвестиційних проекти ($E_n=0,15$). Який варіант є ефективнішим, чому?

Показники	млн грн	
	1	2
Обсяг реалізації	27	27
Капітальні витрати	80	110
Собівартість продукції	19	15

№ 31

Підприємство розглядає два інвестиційних проекти ($E_n=0,15$). Який варіант є ефективнішим, чому?

Показники	млн грн	
	1	2
Обсяг реалізації	30	30
Капітальні витрати	15	25
Собівартість продукції	19	15

№ 32

Підприємство розглядає два інвестиційних проекта. Який варіант є ефективнішим, чому ?

Показники	1	2
Капіталовкладення, тис. грн	1600	2800
Річний прибуток від реалізації продукції, тис. грн	30	500
E_n	0,15	0,15

Методичні пояснення для задач № 33 - 36

Інвестиційний ризик

Ризик існує лише щодо подій, які не відбулися, тобто прогножуються, очікуються у майбутньому. Невизначеність щодо тієї чи іншої ситуації, яка може скластися у майбутньому, і формує поняття ризику. Інвестиційний план завжди орієнтується на майбутнє і тому пов'язаний з великою невизначеністю щодо економічної ситуації та поведінки людей. Досить імовірно, що з об'єктивних чи суб'єктивних причин інвестиційні плани не реалізуються. Під інвестиційним ризиком розуміють імовірність нездійснення запланованих цілей інвестування (у вигляді прибутку або соціального ефекту). Ризику важко позбутися, але ним можна

керувати, заздалегідь оцінюючи, розраховуючи, плануючи дії, що мають знизити вірогідність небажаних подій під час реалізації інвестиційного проекту.

Аналіз сценаріїв проекту – методика аналізу ризику, яка розглядає чутливість реагування очікуваного прибутку до змін у ключових змінних величинах та можливий інтервал їх значень. Аналіз сценарію розглядає „погані” та „добрі” фінансові обставини, які можливі в очікуваній ситуації. При цьому фінансовий аналітик просить операційних менеджерів підібрати „поганий” набір обставин (низька ціна продажу, низький обсяг продажу, високі змінні витрати на одиницю тощо), середній (або „більш можливий”) набір і „добрий” набір обставин.

Щоб оцінити переваги різних напрямів інвестицій і оперувати ними, доцільно ці відхилення звести до одного значення, а потім у його межах прогнозувати різні рівні прибутку з урахуванням ймовірності їх досягнення. Ймовірність означає можливість отримання конкретного результату. Сума величин ймовірності ($\sum P_i=1$) дорівнює 1. Математичне сподівання будь якої події дорівнює добутку абсолютного значення цієї події та ймовірності її настання. Наприклад, встановлено, що при вкладенні капіталу в проект „А” очікується отримання прибутку у розмірі 3000 грн, що має імовірність 0,26 (прибуток буде отримано в 26 випадках зі 100). Тоді очікуване отримання прибутку від вкладення капіталу (тобто математичне сподівання) буде становити 780 грн ($NPV \times P=3000 \times 0,26$).

Визначити розмір прибутку й ймовірність його одержання можна за допомогою спостережень, набутого досвіду, сфери прикладання капіталів (в освоєну справу, чи нову). Чим більша невпевненість у кінцевому результаті, тим ширше межа відхилень прибутковості від середнього значення. Залежно від складності, точності аналізу та розрахунків прибутку менеджер (економіст) надає величину ймовірності кожному значенню у межах відхилень. Ймовірність одержаного результату оцінюється за трьома рівнями. Після перемноження прибутку (NPV) на значення ймовірності та підсумовування результатів одержують сумарне значення очікуваних прибутків. На основі відхилень показника ефективності проекту (NPV) від середнього значення очікуваних прибутків $\overline{NPV}$ (за формулою середньої арифметичної зваженої) визначають рівень невизначеності проекту. Таким

показником може бути середньоквадратичне відхилення (δ) або коефіцієнт варіації (V).

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (NPV_i - \overline{NPV})^2 \cdot P_i}{\sum P_i}}$$

$$\overline{NPV} = \frac{\sum_{i=1}^n NPV_i \cdot P_i}{\sum P_i}$$

$$\sigma = \sqrt{\sum (NPV_i - \overline{NPV})^2 \cdot P_i}$$

$$V = \frac{\sigma}{\overline{NPV}} \cdot 100\%$$

Коефіцієнт варіації (V) визначає частку відхилення показника від його середнього значення. Ризик нижчий там, де коефіцієнт варіації нижчий, а співвідношення ризику і доходу сприятливіше. Коефіцієнт може змінюватись від 0 до 100%.

Для спрощення рекомендується всі розрахунки проводити в таблиці.

Оцінка можливого результату	Запроектований прибуток	Значення імовірності	Можливий прибуток	$(NPV - \overline{NPV})^2 \times P_i$
	NPV	P_i	NPV x P_i	
Висока				
Середня				
Низька				
Всього (Σ) і всередньому	X	1,00		

№ 33

Для трирічного інвестиційного проекту прогнозується загальний приведений прибуток 50 тис. грн (песимістичний прогноз), 59 тис. грн (найвірогідніший прогноз) і 63 тис. грн (оптимістичний прогноз). Визначте рівень ризику при прогнозуванні прибутку за проектом (для вирішення застосувати середню арифметичну просту та середнє квадратичне відхилення просте).

№ 34

За даними таблиці оцінити ризик інвестиційних проектів.

Оцінка можливого результату	Проект А		Проект В	
	Запроектований прибуток, млн грн	Значення імовірності	Запроектований прибуток, млн грн	Значення імовірності
Песимістична	10,0	0,20	8,0	0,25
Стримана	33,3	0,60	30,0	0,50
Оптимістична	50,0	0,20	60,0	0,25

№ 35

За даними таблиці оцінити ризик інвестиційних проектів.

Оцінка можливого результату	Проект А		Проект В	
	Запроектований прибуток, тис. грн	Значення імовірності	Запроектований прибуток, тис. грн	Значення імовірності
Висока	3000	0,26	3200	0,20
Середня	2580	0,48	2573	0,60
Низька	1790	0,26	1500	0,20

№ 36

Компанія розглядає можливість купівлі обладнання для виробництва цементу. Це обладнання коштує 1000 доларів США і очікується, що воно має термін використання три роки. Оцінювання щорічного доходу не можна визначити точно, так як дохід залежить від стану будівельної галузі. Передбачається, що галузь може мати ажіотажне піднесення, нормальний стан, стан занепаду. Для оцінювання проектів компанія використовує дисконтну ставку 10 %.

Стан галузі	Рік			
	0 (St)	1	2	3
Піднесення (Rt ₁)	1000	500	700	980
Нормальний (Rt ₂)	1000	500	600	700
Спад (Rt ₃)	1000	300	300	250

За оцінюванням певної незалежної організації, що прогнозує розвиток будівельної індустрії, ймовірності трьох станів цієї галузі наступні:

Стан	1	2	3
Ймовірність (P)	0,20	0,60	0,20

Визначити надійність (ступінь ризику) проекту.

Методичні пояснення до вирішення задач №37 - 41

Врахування інфляції в інвестиційних розрахунках

Номінальна ставка (Іном), яка враховує рівень інфляції (ТІ) за період угоди і забезпечує інвестору реальну доходність (Ір) складає $I_{ном} = I_r + TИ + TИ \cdot I_r$ (формула Фішера). Сума $(TИ + TИ \cdot I_r)$, яку додають до реальної ставки доходності для компенсації інфляційних втрат, називається інфляційною премією.

Формування реальної процентної ставки з урахуванням фактора інфляції базується на прогнозованому номінальному її рівні на інвестиційному ринку і

результатах прогнозу річних темпів інфляції. В основі розрахунку реальної процентної ставки модель Фішера:

$$I_p = \frac{I_{НОМ} - TI}{1 + TI}$$

Для компенсації втрат інвестора від знецінювання доходу у зв'язку з інфляцією він повинен отримати після закінчення операції суму:

$$MBГ = ПБГ \cdot [(1 + I_p) \cdot (1 + TI)]^t$$

При оцінці поточної вартості грошових коштів з урахуванням фактору інфляції:

$$ПБГ = \frac{MBГ}{[(1 + I_p) \cdot (1 + TI)]^t}$$

№ 37

Необхідно розрахувати реальну річну процентну ставку на наступний рік з урахуванням таких даних: номінальна річна ставка по опціоним та ф'ючерсним операціям на фондовій біржі на наступний рік становить 19%, прогнозний темп інфляції – 7%.

№ 38

Визначте річну номінальну процентну ставку, яка забезпечить реальну ставку доходності операції 12%, якщо річний темп інфляції складає 20%.

№ 39

Визначте номінальну майбутню вартість вкладу з урахуванням фактору інфляції при наступних умовах: початкова вартість вкладу – 1000 умовних одиниць, реальна річна процентна ставка – 20%, прогнозний темп інфляції – 12%, загальний період розміщення вкладу – 3 роки при нарахуванні процента один раз на рік.

№ 40

Необхідно визначити реальну поточну вартість грошових коштів при наступних умовах: очікувана номінальна майбутня вартість грошових коштів – 1000 умовних одиниць, реальна процентна ставка, яка використовується в процесі дисконтування

вартості – 20% в рік, прогнозний темп інфляції – 12%, період дисконтування – 3 роки, а його інтервал – 1 рік.

№ 41

Визначте номінальну майбутню вартість вкладу з урахуванням фактору інфляції при наступних умовах: початкова вартість вкладу – 2000 умовних одиниць, реальна річна процентна ставка – 20%, прогнозний темп інфляції – 12%, загальний період розміщення вкладу – 3 роки при нарахуванні процента один раз на рік.

Методичні пояснення до вирішення задач № 42 - 45

Оцінка інвестиційної привабливості проектів з різною тривалістю розрахункового періоду

У розрахунках NPV приймається припущення про однаковість термінів реалізації проектів, що порівнюються. Відповідно не можна робити висновок про інвестиційну привабливість проектів на основі порівняння показників NPV.

Для умов зіставності NPV проектів з різними строками реалізації (тривалість розрахункових періодів) застосовують метод ланцюгового повторення (спільного терміну реалізації проектів).

Метод ланцюгового повторення передбачає обчислення показників NPV для проектів при умовному припущенні, що кожен з них повторюється декілька разів протягом періоду часу, тривалість якого є найменшим спільним кратним для розрахункових періодів реалізації цих проектів.

Для порівняння NPV проектів з різною тривалістю необхідно сформулювати умовний грошовий потік, дотримуючись таких правил: знайти найменше спільне кратне для розрахункових періодів проектів, що порівнюються; початок наступного циклу (первинні інвестиції) відбувається на останньому кроці розрахункового періоду попереднього циклу.

№ 42

Визначити більш привабливий для інвестування проект (дс=10%)

Проект	Потік реальних грошей, тис. грн						
	0	1	2	3	4	5	6
А	- 200	90	100	80			
В	- 200	40	50	60	70	60	50

№ 43

Визначити більш привабливий для інвестування проект (дс=10%)

Проект	Потік реальних грошей, тис. грн			
	0	1	2	3
А	- 200	100	140	
Б	- 200	60	80	120
В	- 200	100	144	

Загальним правилом оцінки інвестиційної привабливості проектів є те, що у випадку виникнення протиріччя між критеріями оцінки остаточний висновок необхідно приймати на основі NPV. Проте показник NPV має недолік – залежність від прийнятого значення норми дисконту. Відповідно, достовірний результат оцінювання інвестиційної привабливості на основі NPV можна отримати лише в умовах стабільності відсоткових ставок.

Точка Фішера показує значення норми дисконту, при якому проекти мають однакову інвестиційну привабливість (однакове NPV). Якщо встановлена аналітиком норма дисконту для проекту є більшою за значення норми дисконту в точці Фішера, то NPV і IRR узгоджуються між собою в оцінках інвестиційної привабливості проектів, тобто вказують на однакове інвестиційне рішення. Якщо встановлена аналітиком норма дисконту для проектів є меншою за значення норми дисконту в точці Фішера, то висновки про інвестиційну привабливість проектів, зроблені на основі NPV і IRR суперечать один одному, а кращий проект обирається за максимальним значенням NPV.

Значення норми дисконту в точці Фішера дорівнює внутрішній нормі доходності так званого «потіку приросту». Потіком приросту називається грошовий потік, елементи якого для кожного періоду часу сформовані як різниця між елементами грошового потоку проекту з вищим розміром первинних інвестицій і елементами грошового потоку з меншими інвестиціями.

Як правило, при всіх значеннях норми дисконту, що є меншою за норму дисконту в точці Фішера, більш ефективним є проект з меншою IRR. І навпаки, якщо норма дисконту за проектом перевищує значення в точці Фішера, то вищу інвестиційну привабливість має проект з вищою IRR.

В задачах №1, №2:

- 1) визначити точку Фішера для альтернативних проектів А і Б;
- 2) вибрати інвестиційно привабливий проект.

№ 44

Проект	Потік реальних грошей, тис. грн						NPV, тис. грн при $dc=10\%$	IRR, %
	0	1	2	3	4	5		
А	- 20	12	10	8	0	0		
Б	- 30	10	10	10	10	10		
(Б - А)								

№ 45

Проект	Потік реальних грошей, тис. грн				NPV, тис. грн при $dc=10\%$	IRR, %
	0	1	2	3		
А	- 100	10	50	100		
Б	- 95	80	45	9		
(А - Б)						

ЧАСТИНА ІІІ

ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ

В таблиці наведені завдання для тестової частини контрольної роботи.

Студент виконує той варіант тестового завдання, який співпадає з останньою цифрою учбового шифру.

При цьому, якщо передостання цифра учбового шифру є число непарне (тобто 1, 3, 5, 7, 9) то номери завдань для відповідного варіанту потрібно брати в колонці 1. Якщо передостання цифра учбового шифру є число парне або нуль (тобто 2, 4, 6, 8, 0) то номери завдань відповідного варіанту взяти з колонки 2.

№ 1		№ 2	
Остання цифра учбового шифру	Варіант тесту	Остання цифра учбового шифру	Варіант тесту
1	1	1	11
2	2	2	12
3	3	3	13
4	4	4	14
5	5	5	15
6	6	6	16
7	7	7	17
8	8	8	18
9	9	9	19
0	10	0	20

ВАРІАНТ 1

1. Головна мета інвестування:

- а) одержання максимального прибутку та соціального ефекту;
- б) одержання прибутку.

2. Прибуток, амортизація, виручка від ліквідації основних засобів, страхові відшкодування за основні засоби:

- а) власні джерела капіталу;
- б) залучені джерела капіталу.

3. Нематеріальні інвестиції – це вкладення капіталу в:

- а) людський фактор, у наукові дослідження;
- б) цінні папери.

4. Вкладення коштів у конкретний проект довгострокового використання – це інвестиції:

- а) реальні;
- б) фінансові.

5. Якщо проект повністю фінансується за рахунок кредиту комерційного банку, то IRR показує верхню межу припустимого рівня банківської процентної ставки, перевищення якого робить проект збитковим:

а) так;

б) ні.

6. Інвестиції вкладені в готову продукцію і виконані роботи призначені для реалізації, кошти на рахунках в банку, складають:

а) оборотний капітал;

б) основний капітал.

7. З метою обліку, аналізу та планування інвестиції класифікують за такими ознаками:

а) за об'єктами вкладання коштів, за характером участі в інвестуванні, за періодом інвестування, за формами власності інвестора, за територією інвестування;

б) реальні та фінансові, за періодом інвестування, за формами власності інвестора, за територією, за природними ресурсами.

8. Вільна економічна зона (ВЕЗ) – це:

а) обмежена частина території країни, на якій діє специфічний режим функціонування економічних суб'єктів;

б) обмежена частина території країни, на якій діють вільні економічні закони.

9. Реальні матеріальні активи:

а) будівлі, споруди, обладнання, приріст матеріально виробничих запасів;

б) ліцензії, патенти, права користування природними ресурсами, приріст матеріально виробничих запасів.

10. I (ставка доходу) номінальна > I реальна:

а) так;

б) ні.

ВАРІАНТ 2

1. Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкт підприємницької діяльності та інші види діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект:

а) інвестиція;

б) податкова політика.

2. Фінансування для обґрунтування майбутнього проекту:

а) нетто-інвестиції;

б) реінвестиції.

3. Реінвестиції:

а) повторне вкладення капіталу;

б) початкове вкладення капіталу.

4. Чим нижчий визначений рівень ризику, тим нижчою повинна бути ставка дисконту:

а) ні;

б) так.

5. Вкладення капіталу в розробку проектів і купівлю акцій, облігацій – це є інвестиції:

а) нематеріальні;

б) фінансові.

6. Сума вкладень, що складається з прямих початкових вкладень і повторних вкладень:

а) нетто-інвестиції;

б) бруто-інвестиції.

7. На території спеціальної економічної зони (СЕЗ) запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови економічної діяльності вітчизняних та іноземних юридичних і фізичних осіб:

а) так;

б) ні.

8. Вільні митні зони – це узагальнююче поняття, що включає вільні торгівельні зони (комерційні і невиробничі); вільні порти (порто-франко); зони DUTY-FREE (магазини у великих міжнародних аеропортах):

а) так;

б) ні.

9. Зона, в якій відсутня банківська таємниця, розвинуті наглядові органи і законодавство:

а) надійна банківська зона;

б) надійна офшорна зона.

10. Основний недолік статичної задачі порівняння варіантів капітальних вкладень в тому, що не враховується чинник часу при оцінці поточних витрат та прибутку за роками реалізації проекту:

а) так;

б) ні.

ВАРІАНТ 3

1. Країна, або окремі території країн, де на державному рівні для певних типів компаній, власниками яких є іноземці, встановлені значні пільги з оподаткування, частково або повністю зняті митні й торгові обмеження, знижені або відсутні вимоги до бухгалтерського обліку і аудиту:

а) офшорна зона (юрисдикція);

б) вільна страхова зона.

2. $PVG = MBG : (1 + dc)^t$ ця формула характеризує такий метод зіставлення інвестицій у часі:

а) складних відсотків;

б) дисконтування.

3. $MBG = PVG \cdot (1 + dc)^t$ ця формула характеризує метод зіставлення інвестицій у часі за допомогою:

а) складних відсотків;

б) дисконтування.

4. Процес знецінення грошей у результаті перевищення кількості грошових знаків, що перебувають у обігу над сумою цін товарів та послуг:

а) інфляція;

б) дефляція.

5. Капітальні вкладення – частина реальних інвестицій:

а) так;

б) ні.

6. Яким шляхом формуються фонди МАР?

а) періодичні вкладення за рахунок внесків більш розвинених країн, частина ресурсів – перекази МБРР та погашення раніше наданих кредитів;

б) шляхом передплати країн-членів на акції вартістю 100 тис. SDR кожна, розподіл відбувається за стандартною формулою на підставі розміру квоти країн-членів МВФ.

7. Діяльність, що пов'язана з експортом та імпортом капіталів, технологій, послуг, здійсненням разом з іншими державами проектів зі створенням спільних підприємств, з інтеграційними процесами в різних сферах:

- а) економічна стратегія держави;
- б) міжнародна інвестиційна діяльність.

8. Найголовніший фінансово-економічний показник інвестиційного проекту – це чиста поточна вартість:

- а) так;
- б) ні.

9. Україна є членом МБРР, МАР:

- а) так;
- б) є членом МБРР, але не входить до складу МАР.

10. Членами МБРР можуть бути тільки держави-члени:

- а) МАР, БАГІ, СБРР;
- б) МВФ.

ВАРІАНТ 4

1. Середньорічна норма інвестиційного прибутку визначається як відношення усередненого інвестиційного прибутку (одержаного за період окупності інвестиційних витрат) до обсягу інвестиційних витрат:

- а) так;
- б) ні.

2. Країни базування іноді називають:

- а) країнами-донорами;
- б) реципієнтами інвестицій.

3. Інвестиції у формі вивезення позикового капіталу здійснюються тільки під урядові гарантії щодо оплати основної суми позики та проценти за її користування:

- а) так;
- б) ні.

4. Інвестиційний проект вважається тим надійніше, чим менше норма беззбитковості:

- а) так;
- б) ні.

5. Який показник дає змогу оцінити ефективність проекту протягом усього терміна дії інвестиційного проекту:

- а) NPV (чиста поточна вартість);
- б) норма беззбитковості.

6. Ефективним вважається той проект, який забезпечує:

- а) мінімум чистої поточної вартості;
- б) максимум чистої поточної вартості.

7. Внутрішня норма окупності показує:

- а) верхню межу граничного рівня банківської процентної ставки, перевищення якого робить проект збитковим;
- б) термін дії інвестицій.

8. Інвестиційна привабливість території визначається факторами інвестиційної привабливості регіону і регіональною інвестиційною політикою:

а) так;

б) ні.

9. Спеціальна економічна зона „Миколаїв” була створена у межах земельних ділянок, на яких розташовані суднобудівні підприємства м. Миколаєва Миколаївської області площею 865 га на 30 років:

а) так;

б) ні.

10. Норми Закону України „Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” передбачають, що статус, територія, строк функціонування СЕЗ визначаються шляхом прийняття для кожної зони окремого закону, який не може вступати у протиріччя з базовим законом:

а) так;

б) ні.

ВАРІАНТ 5

1. Головним питанням визначення NPV (чистої поточної вартості) є вибір дисконтної ставки, на основі якої розраховуються коефіцієнти дисконтування:

а) так;

б) ні.

2. Якщо NPV (чиста поточна вартість) має позитивне значення – рентабельність інвестицій перевищує прийняту в розрахунках дисконту ставку, а проект ефективний:

а) так;

б) ні.

3. Яка організація займається сприянням функціонуванню міжнародної валютної системи, що включає більшість держав-членів ООН:

а) МВФ;

б) Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних суперечок.

4. Якщо NPV має від’ємне значення, рентабельність інвестицій нижча за дисконту ставку, то від проекту відмовляються:

а) так;

б) ні.

5. Внутрішня норма окупності показує:

а) точний рівень рентабельності інвестицій;

б) термін дії інвестицій.

6. $NPV = 0$, одночасно індекс прибутковості дорівнює 1:

а) так;

б) ні.

7. Ринок інвестиційних товарів включає: іпотечний ринок, ринок інтелектуальних цінностей, підрядний ринок, ринок робочої сили:

а) так;

б) ні.

8. При якій нормі беззбитковості проект вважається більш надійним:

а) 25%;

б) 45%.

9. Під прямими іноземними інвестиціями слід розуміти:

- а) підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений;
- б) вкладення капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.

10. Цілеспрямовано сформована сукупність об'єктів реального та фінансового інвестування для здійснення інвестиційної діяльності відповідно до обраної стратегії:

- а) інвестиційний портфель;
- б) інвестиційна діяльність.

ВАРІАНТ 6

1. Процес знецінення грошей у результаті перевищення кількості грошових знаків, що перебувають у обігу над сумою цін товарів та послуг:

- а) інфляція;
- б) дефляція.

2. Країна, або окремі території країн, де на державному рівні для певних типів компаній, власниками яких є іноземці, встановлені значні пільги з оподаткування, частково або повністю зняті митні й торгові обмеження, знижені або відсутні вимоги до бухгалтерського обліку і аудиту:

- а) офшорна зона (юрисдикція);
- б) вільна страхова зона.

3. Портфельні інвестиції утворюються вкладенням капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними:

- а) так;
- б) ні.

4. Характерна риса – висока ліквідність:

- а) портфельні інвестиції;
- б) прямі інвестиції.

5. Інвестиційний клімат - це ситуація в країні з погляду іноземних підприємців, якікладають в її економіку свої капітали. Цей клімат формується багатьма факторами (факторами ризику):

- а) так;
- б) ні.

6. Одержання прибутку та соціального ефекту це головна мета інвестування:

- а) так;
- б) ні.

7. Вкладення капіталу в розробку проектів і купівлю акцій, облігацій – це є інвестиції:

- а) фінансові;
- б) реальні.

8. Формула Фішера, де врахована інфляційна премія:

- а) $I_{ном} = I_p + TI + TI \cdot I_p$;
- б) $I_p = \frac{I - TI}{1 + TI}$.

9. Більш капіталомісткий варіант буде вигіднішим, ніж варіант із більшими поточними витратами, якщо виконується нерівність:

$$\text{а) } \frac{C_1 - C_2}{K_2 - K_1} > E_H; \quad \text{б) } \frac{C_1 - C_2}{K_2 - K_1} \leq E_H.$$

10. Із країни базування здійснюється експорт капіталу, вона є місцем переважного перебування інвестиційного суб'єкта (для фізичної особи – це країна громадянства, для юридичної – країна реєстрації):

а) так; б) ні.

ВАРІАНТ 7

1. Метод складних процентів дає можливість:

а) оцінити вартість грошей у майбутньому;

б) визначити оптимальну процентну ставку.

2. Метод дисконтування застосовується, коли необхідно знати:

а) яку суму грошей необхідно вкласти зараз, щоб отримати бажану суму грошей у майбутньому;

б) якою буде майбутня вартість грошей.

3. Інвестиційний проект вважається тим надійнішим, чим менша норма беззбитковості:

а) так;

б) ні.

4. Відношення прибутку до виручки від реалізації продукції характеризує показник:

а) рентабельність продажу;

б) норму амортизаційних відрахувань.

5. Інновації – це вкладення у нововведення:

а) так;

б) ні.

6. Інтелектуальні інвестиції – це вкладання в об'єкти інтелектуальної власності, що впливають з авторського права, винахідницького і патентного права, права на промислові зразки і корисні моделі:

а) так;

б) ні.

7. Забезпечують приріст матеріальних активів, збільшення виробничих фондів, амортизація яких, у свою чергу, є джерелом подальшого розвитку виробництва:

а) інвестиції в основний капітал;

б) інвестиції в оборотний капітал.

8. Якщо $E_H=0,15$; $E_{a1}=0,10$; $E_{a2}=0,11$:

а) 1 та 2 проект є неефективними;

б) ефективним буде 2 проект.

$$9. PI = \sum \frac{Rt}{(1+dc)^t} \div \sum \frac{St}{(1+dc)^t} :$$

а) індекс прибутковості;

б) чиста поточна вартість.

10. Інвестиційні цикл – процес, який реалізується протягом часу здійснення інвестицій:

- а) так; б) ні.

ВАРІАНТ 8

1. Складний взаємозв'язок різноманітних видів інвестиційних циклів – інвестиційний процес:

- а) так;

- б) ні.

2. Вкладання в об'єкти інтелектуальної власності, що впливають з авторського права, винахідницького і патентного права, права на промислові зразки і корисні моделі:

- а) інтелектуальні інвестиції;

- б) інновації.

3. Ефективним вважається той проект, який забезпечує:

- а) максимум чистої поточної вартості;

- б) мінімум чистої поточної вартості.

4. Ринок інвестиційних товарів включає іпотечний ринок, ринок інтелектуальних цінностей, підрядний ринок, ринок робочої сили:

- а) так;

- б) ні.

5. Якщо потрібно визначити індекс інфляції за тривалий період (наприклад за один рік) на основі значень рівня інфляції за більш вузькі проміжки часу (наприклад, місяці), використовують формулу:

$$а) I = (1 + \pi_1) \cdot (1 + \pi_2) \cdot (1 + \pi_3) \dots (1 + \pi_t); \quad б) I = \frac{\sum_{i=1}^n p_i q_i}{\sum_{i=1}^n p_{i0} q_i}$$

6. Переведення значних розмірів капіталу в країни з більш сприятливим інвестиційним кліматом (для уникнення високого оподаткування, негативних наслідків інфляції, ризику експропріації та ін.):

- а) втеча капіталу;

- б) чистий приплив капіталу.

7. Чи можна за допомогою коефіцієнта варіації визначити ступінь ризику інвестиційного проекту:

- а) так;

- б) ні.

8. Портфельні інвестиції – це інвестиції, здійснені нерезидентами у вигляді цінних паперів, майна, майнових прав, питома вага яких складає у статутному фонді підприємства-резидента до 10%:

- а) так;

- б) ні.

9. $C_1 + E_n \cdot K_1 > C_2 + E_n \cdot K_2$ ефективним буде:

- а) 2 варіант;

- б) 1 варіант.

10. Мета портфельного інвестора обмежується підвищенням вартості інвестованого капіталу (наприклад, акцій) чи отриманням поточного прибутку, який цей капітал може давати (наприклад, у вигляді дивідендів на акції):

а) так; б) ні.

ВАРІАНТ 9

1. При оцінці майбутньої вартості грошових коштів з урахуванням інфляції використовується наступна формула:

$$\text{а) } FV = PV \cdot [(1 + Ip)(1 + TI)]^t; \quad \text{б) } PV = \frac{FV}{[(1 + Ip)(1 + TI)]^t}.$$

2. Система важелів державного впливу на ділову інвестиційну активність фізичних та юридичних осіб з метою забезпечення оптимального рівня інвестування згідно з державними пріоритетами:

а) державне регулювання інвестиційного процесу;

б) інвестиційний клімат.

3. Рентабельність інвестиційного проекту із зниженням дисконтної ставки:

а) підвищується;

б) знижується.

4. Витрати, які не змінюються при зміні обсягів виробництва в короткостроковому періоді:

а) постійні;

б) прямі.

5. При якій нормі беззбитковості проект вважається більш надійним:

а) 25%;

б) 50%.

6. Якщо IRR проекту 20%, банк надає кредит під 25% проект буде:

а) прибутковим;

б) збитковим.

$$7. IRR = dc_1 + \frac{Пзн \cdot (dc_2 - dc_1)}{Пзн + Взн}.$$

а) внутрішня норма окупності;

б) індекс прибутковості.

8. З двох взаємозамінних варіантів капітальних вкладень обирають той, де:

а) мінімальні зведені витрати;

б) максимальні зведені витрати.

9. DPP (дисконтований термін окупності) більше, ніж статичний показник (PP) терміну окупності:

а) так;

б) ні.

10. Дочірня компанія:

а) реєструється за кордоном як самостійна компанія і має статус юридичної особи з власним балансом, контролює її батьківська компанія, оскільки вона володіє основною частиною її акцій або всім її капіталом;

б) батьківської фірми належить суттєва, але не основна частина акцій.

ВАРІАНТ 10

1. Відділення:

а) не є самостійними компаніями та юридичними особами і на всі 100% належать батьківській фірмі;

б) підприємства, де батьківській компанії не належить жодної акції, але за якими здійснюється управлінський контроль через укладання угод (наприклад для спільного видобування сировини).

2. Передбачає фінансові результати реалізації проекту для його безпосередніх учасників; базується на очікуваній нормі доходності, яка влаштовує всіх суб'єктів інвестування; інші наслідки впровадження проекту не враховуються:

а) фінансова оцінка ефективності інвестицій;

б) бюджетна.

3. Іноземний інвестор має менше ніж 50% акцій це:

а) змішане підприємство з участю іноземного капіталу;

б) компанії переважного володіння.

4. Витрати, розмір яких безпосередньо залежить від масштабів виробництва продукції:

а) змінні;

б) постійні.

5. Вкладення в цінні папери, які приносять інвесторові відповідний дохід, але не дають право контролю над підприємством:

а) портфельні інвестиції;

б) прямі реальні інвестиції.

6. При оцінці майбутньої вартості грошових коштів з урахуванням інфляції використовується наступна формула:

$$а) FV = PV \cdot [(1 + I_p) \cdot (1 + TI)]^t ; \quad б) PV = \frac{FV}{[(1 + I_p) \cdot (1 + TI)]^t} .$$

7. Регрес - це право кредитора висувати фінансові вимоги до позичальника:

а) так;

б) ні.

8. Якщо IRR проекту 20%, банк надає кредит під 25% проект буде:

а) прибутковим;

б) збитковим.

9. Чим відрізняються асоційовані компанії від дочірніх:

а) меншим впливом батьківської фірми, який належить суттєва, але не основна частка акцій;

б) самостійністю, статусом юридичної особи з власним балансом.

10. З двох взаємозамінних варіантів капітальних вкладень обирають той, де:

а) мінімальні зведені витрати;

б) максимальні зведені витрати.

ВАРІАНТ 11

1. Інвестиції, які утворюються вкладенням капіталу в цінні папери підприємств, які не забезпечують права власності або контролю над ними:
  - а) портфельні інвестиції;
  - б) прямі інвестиції.
2. Членами Міжнародного банку реконструкції і розвитку можуть бути тільки держави-члени Міжнародного валютного фонду:
  - а) так;
  - б) ні.
3. Інвестиції оновлення є видом реальних інвестицій:
  - а) так;
  - б) ні.
4. Інвестиції, які здійснюються за рахунок коштів фонду відтворення засобів праці, що були спожиті у виробничому циклі:
  - а) інвестиції оновлення;
  - б) інвестиції розширення.
5. $NPV = 0$, одночасно індекс прибутковості дорівнює 1:
  - а) так;
  - б) ні.
6. Чи є основним джерелом інвестування національний дохід, за рахунок якого утворюється фонд нагромадження:
  - а) так;
  - б) ні.
7. БАГІ займається:
  - а) посередництвом у розв'язанні інвестиційних суперечок між урядами та іноземними інвесторами;
  - б) страховим забезпеченням гарантії інвестицій від політичних ризиків.
8. Капітальні вкладення є частиною реальних інвестицій:
  - а) так;
  - б) ні.
9. Витрати на «довгострокові біологічні активи тваринництва» є одним із напрямків капітальних інвестицій:
  - а) так;
  - б) ні.
10. ДРР (дисконтований термін окупності) більше, ніж статичний показник (РР) терміну окупності:
  - а) так;
  - б) ні.

ВАРІАНТ 12

1. Невиробничі капітальні вкладення - витрати на житлове, комунальне, побутове і культурно – просвітницьке будівництво:

а) так;

б) ні.

2. Який вид структури капітальних вкладень повинен відповідати потребам виробництва і забезпечувати пропорційний розвиток галузей на кожному підприємстві, раціональне співвідношення між структурними елементами основних виробничих фондів:

а) відтворювальна;

б) інтенсивна.

3. Відтворювальна структура капітальних вкладень повинна відповідати потребам виробництва і забезпечувати пропорційний розвиток галузей на кожному підприємстві, раціональне співвідношення між структурними елементами основних виробничих фондів:

а) так;

б) ні.

4. Основні складові частини відтворювальної структури капітальних вкладень: нове будівництво, яке здійснюється відповідно до затверджувальних проектів на нових майданчиках; розширення підприємств, яке відбувається завдяки введення наступних черг уже діючого підприємства; реконструкція і модернізація підприємств (здійснюється без будівництва нових і розширених діючих об'єктів):

а) так; б) ні.

5. Постійний темп інфляції на рівні 5% на місяць, за рік зростання цін

а) $I = (1 + 0,05)^{12} \cong 1,796$

б) $5\% \cdot 12 \text{міс.} = 60\%$

6. Процентне співвідношення вартості будівельно монтажних робіт; машин, обладнання, інструменту, інвентарю, транспортних засобів та інших капітальних робіт і витрат характеризує:

а) технологічну структуру капітальних вкладень;

б) відтворювальну структуру капітальних вкладень.

7. По першому інвестиційному проекту чиста поточна вартість становить 20 млн. грн, по другому – 35 млн. грн. Який з двох проектів більш ефективний:

а) другий;

б) перший.

8. Реальна ставка доходності операцій 12%, річний темп інфляції 20%, то враховуючи інфляційну премію:

а) $I_{ном} = 34\%$;

б) $I_{ном} = 32\%$.

9. Якщо показник абсолютної економічної ефективності (E_a) становить 0,11, а норма прибутку (E_n) 0,15 чи потрібно реалізовувати даний проект:

а) ні; б) так.

10. Якщо внутрішня норма окупності інвестиційного проекту дорівнює 25%:

а) чиста поточна вартість дорівнює нулю;

б) індекс прибутковості більше 1.

ВАРІАНТ 13

1. До прямих іноземних інвестицій належать первинні вкладення та реінвестиції:
  - а) так;
  - б) ні.
2. Реальні матеріальні активи:
  - а) будівлі, споруди, обладнання, приріст матеріально виробничих запасів;
  - б) ліцензії, патенти, права користування природними ресурсами, приріст матеріально виробничих запасів.
3. Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкт підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект:
  - а) інвестиція;
  - б) бюджетне асигнування.
4. Фінансування для обґрунтування майбутнього проекту:
  - а) нетто-інвестиції;
  - б) реінвестиції.
5. Реінвестиції:
  - а) повторне вкладення;
  - б) початкове вкладення.
6. $PI = \Sigma \frac{Rt}{(1 + dc)^t} \div \Sigma \frac{St}{(1 + dc)^t} :$
  - а) індекс прибутковості;
  - б) чиста поточна вартість.
7. Вкладення капіталу в розробку проектів і купівлю акцій, облігацій – це є інвестиції:
  - а) фінансові;
  - б) реальні.
8. Сума вкладень, що складається з прямих початкових вкладень і повторних вкладень:
  - а) бруто-інвестиції;
  - б) реінвестиції.
9. Для умов ринкової економіки найбільш прийнятним є таке визначення інвестицій:
  - а) усі напрями вкладання коштів, що забезпечують одержання прибутку;
  - б) додаткові капіталовкладення в розширення основних і оборотних фондів у процесі діяльності підприємства.
10. Найпоширеніша форма міжнародної інвестиційної діяльності компаній:
  - а) експорт;
  - б) лізинг.

ВАРІАНТ 14

1. Який вид структури капітальних вкладень вважається прогресивним, якщо найбільшу питому вагу займають витрати на устаткування, інструмент, інвентар:
  - а) технологічна;
  - б) галузева.
2. Іноземні інвестиції можуть здійснюватися у вигляді іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України; валюти України – при реінвестиціях в об'єкт первинного інвестування чи в будь-які інші об'єкти інвестування відповідно до законодавства України за умови сплати податку на прибуток (доходи); будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав; акцій, облігацій, інших цінних паперів, а також корпоративних прав, прав власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн, виражених у конвертованій валюті:
  - а) так;
  - б) ні.
3. Чи впливає вдосконалення технологічної структури на фондovіддачу основних виробничих фондів:
  - а) так;
  - б) ні.
4. Реальна ставка доходності операцій 12%, річний темп інфляції 20%, то враховуючи інфляційну премію:
  - а) $I_{ном} = 34\%$;
  - б) $I_{ном} = 32\%$.
5. Якщо внутрішня норма окупності інвестиційного проекту дорівнює 25%:
  - а) чиста поточна вартість дорівнює нулю;
  - б) індекс прибутковості більше 1.
6. Якщо показник абсолютної економічної ефективності (E_a) становить 0,11, а норма прибутку (E_n) 0,15, чи потрібно реалізувати даний проект:
  - а) ні;
  - б) так.
7. Показник, який свідчить про можливість регулювання рівнів цін при незмінному обсягу продажу:
  - а) рентабельність продажу;
  - б) норма беззбитковості.
8. Формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності і вибір найбільш ефективних шляхів її досягнення:
  - а) інвестиційна стратегія;
  - б) інвестиційний клімат.
9. Чи можна класифікувати офшорні зони за ступенем надійності:
  - а) так; б) ні.
10. Оцінка інвестицій у людський капітал і доходів від його використання проводиться у грошовій формі:
  - а) так; б) ні.

ВАРІАНТ 15

1. Офшорна зона являє собою:

- а) географічну зону, в якій банки можуть вільно здійснювати діяльність і мають ділові стосунки з клієнтами, відсутні вимоги до бухгалтерського обліку і аудиту;
- б) країну або окремі території країн, де на державному рівні для певних типів компаній, власниками яких є іноземці встановлені значні пільги з оподаткування, частково або повністю зняті митні і торгові обмеження, знижені або відсутні вимоги до бухгалтерського обліку і аудиту.

2. Фірми, які збирають різні ліцензійні виплати за патентами, авторські гонорари, товарні знаки:

- а) фірми – копії;
- б) фірми – „Роялті”.

3. Покладання всієї відповідальності за реалізацію проекту на фінансово-кредитну організацію, коли банк бере на себе всі інвестиційні ризики та відмовляється від будь яких зворотних вимог (регресу) з приводу розподілу відповідальності:

- а) фінансування без регресу на позичальника;
- б) фінансування з повним регресом на позичальника.

4. Метод аналогій, метод моделювання, демонстраційний метод, методи математичної статистики:

- а) методи вимірювання ризиків;
- б) за їх допомогою визначається термін окупності і норма інвестиційного прибутку.

5. Частина загального ризику, що зумовлена факторами, які не впливають на всі види цінних паперів та можуть бути пов'язані лише з одним з них (наприклад невірні рішення керівництва компанії):

- а) несистематичний ризик;
- б) систематичний ризик.

6. Під надійною офшорною зоною розуміють зону:

- а) в якій відсутня банківська таємниця, розвинуті наглядові органи і законодавство;
- б) де надзвичайно жорсткі нормативи для регулювання страхових операцій.

7. Частина загального ризику, яка пов'язана зі змінами загального та політичного клімату, що впливає на всі види цінних паперів:

- а) систематичний ризик будь яких цінних паперів;
- б) несистематичний ризик будь яких цінних паперів.

8. Які компанії дають можливість зменшити податки на спадок і приріст капіталу або уникнути їх взагалі:

- а) трастові компанії;
- б) страхові компанії.

9. Чиста поточна вартість інвестиційного проекту визначається за формулою:

$$а) NPV = \sum \frac{Rt}{(1+dc)^t} - \sum \frac{St}{(1+dc)^t} = \sum PV - \sum SV; \quad б) NPV = \sum \frac{St}{(1+dc)^t} - \sum \frac{Rt}{(1+dc)^t} = \sum SV - \sum PV.$$

10. Підприємство може приймати будь які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного показника СС (ціни капіталу для даного проекту):

- а) так; б) ні.

ВАРІАНТ 16

1. Інвестиційний проект:

а) обмежена за часом цілеспрямована зміна системи зі встановленими вимогами до якості результатів, можливими межами витрат коштів і ресурсів, специфічною організацією з його розробки та реалізації;

б) не обмежена за часом зміна системи зі встановленими вимогами до якості результатів, можливими межами витрат коштів і ресурсів.

2. Чиста поточна вартість:

$$а) NPV = \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} = \Sigma PV - \Sigma SV ;$$

$$б) NPV = \sum \frac{St}{(1 + dc)^t} - \sum \frac{Rt}{(1 + dc)^t} = \Sigma SV - \Sigma PV .$$

3. Коефіцієнт дисконтування при дисконтній ставці 10% (t=6) дорівнює 0,56, це означає:

а) сьогодні вартість 1 грн становить 56 коп;

б) вартість 1 грн через 6 років становить 0,56 грн.

4. З підвищенням дисконтної ставки рентабельність проекту знижується:

а) так;

б) ні.

5. Чиста поточна вартість інвестиційного проекту дорівнює нулю:

а) рентабельність проекту збігається з рівнем дисконтної ставки;

б) рентабельність проекту перевищує прийняту в розрахунках дисконтну ставку.

6. Підприємство може приймати будь які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного показника СС (ціни капіталу для даного проекту):

а) так;

б) ні.

7. Який головний недолік статичної задачі порівняння варіантів капітальних вкладень:

а) не враховується фактор часу;

б) враховується фактор часу.

8. Який показник більше за обсягом:

а) капітальні інвестиції;

б) інвестиції в основний капітал.

9. Чи повинен показник загальної економічної ефективності в статичній задачі порівняння варіантів капітальних вкладень перевищувати задану норму прибутку:

а) так;

б) ні.

10. Капітал, що споживається в одному виробничому циклі і його вартість повністю переноситься на вартість виготовленої продукції, не бере участі у створенні вартості, а обслуговує тільки процес обігу товарів:

а) оборотний капітал;

б) основний капітал.

ВАРІАНТ 17

1. Капітал, що споживається в одному виробничому циклі і його вартість повністю переноситься на вартість виготовленої продукції, не бере участі у створенні вартості, а обслуговує тільки процес обігу товарів:
  - а) оборотний капітал;
  - б) основний капітал.
2. Яка схема надання коштів МБРР:
  - а) фінансування не може перевищувати 70-80% загальної вартості проекту, Україна повинна самостійно забезпечити 20-30 % витрат проекту;
  - б) фінансування може перевищувати 70-80% загальної вартості проекту, Україна повинна самостійно забезпечити 10 % витрат проекту.
3. Коефіцієнт варіації 1 проекту 20%, 2 проекту 10%, то менш ризиковий:
  - а) 2;
  - б) 1.
4. Чи може університет набути статусу техніко-впроваджувальної зони:
  - а) так;
  - б) ні.
5. Головна мета інвестування:
  - а) одержання максимального прибутку та соціального ефекту;
  - б) одержання прибутку.
6. Дисконтований період окупності довший ніж розрахований на основі недисконтованих даних:
  - а) так;
  - б) ні.
7. Характерна риса – висока ліквідність:
  - а) портфельні інвестиції;
  - б) прямі інвестиції.
8. Передбачає довгострокові взаємовідносини, які відображають тривалу зацікавленість іноземного інвестора в резидентському підприємстві в економіці іншої країни, суттєвий вплив інвестора нерезидента на управління підприємством-резидентом з метою отримання прибутку або соціального ефекту:
  - а) пряма інвестиція;
  - б) портфельна.
9. Під коефіцієнтом дисконтування можна розуміти ціну, яку сьогодні повинен заплатити інвестор, щоб отримати вимогу в точності на 1 грн в момент часу t:
  - а) так;
  - б) ні.
10. Чиста поточна вартість 23 млн грн, індекс прибутковості:
  - а) більше одиниці;
  - б) більше нуля.

ВАРІАНТ 18

1. Економічна природа інвестицій дещо інша, ніж капітальних вкладень:
  - а) так;
  - б) ні.
2. Чи може сукупність інвестиційних ризиків всебічно характеризувати інвестиційний клімат:
  - а) так;
  - б) ні.
3. Норма беззбитковості (Нб)=25%, це означає:
  - а) проект буде беззбитковим, якщо буде використано лише 25% його потужності;
  - б) проект буде збитковим якщо буде використано лише 25% його потужності.
4. За економічним змістом внутрішня норма окупності являє таку дисконтну ставку, при якій чиста поточна вартість дорівнює нулю, а поточна величина надходжень за проектом збігається з поточною сумою інвестицій:
  - а) так;
  - б) ні.
5. Індекс прибутковості менше 1:
  - а) чиста поточна вартість менше нуля;
  - б) чиста поточна вартість дорівнює нулю.
6. Співвідношення дисконтованих витрат і дисконтованих доходів називається індексом прибутковості (PI):
  - а) так;
  - б) ні.
7. Підприємство може приймати будь які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного показника СС (ціни капіталу для даного проекту):
  - а) так;
  - б) ні.
8. При якій нормі беззбитковості проект вважається більш надійним:
  - а) 25%;
  - б) 45%.
9. Під прямими іноземними інвестиціями слід розуміти:
  - а) підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений;
  - б) вкладення капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.
10. Сполучені інвестиційні проекти – це декілька проектів, які переслідують одну мету, але мають різну ефективність:
  - а) так;
  - б) ні.

ВАРІАНТ 19

1. Цілеспрямовані вкладення в цінні папери з метою управління ними як єдиним цілим:
  - а) портфель цінних паперів;
  - б) інвестиційний проект.
2. Кредитні кошти Європейського банку реконструкції і розвитку не спрямовуються:
  - а) на реалізацію проектів, пов'язаних з ігорним бізнесом, виробництвом зброї;
  - б) на реалізацію проектів в аграрний сектор економіки.
3. Аналіз сценаріїв проекту – методика аналізу ризику, яка розглядає чутливість реагування очікуваного прибутку до змін у ключових змінних величинах та можливий інтервал їх значень:
  - а) так;
  - б) ні.
4. Якщо чиста поточна вартість більше 0, то проект:
  - а) приймається до впровадження;
  - б) не приймається до впровадження.
5. Рентабельність проекту підвищується із зниженням дисконтної ставки:
  - а) так;
  - б) ні.
6. Рівень розвитку продуктивних сил держави – один з найважливіших чинників, що впливає на покращення інвестиційного клімату:
  - а) так;
  - б) ні.
7. МАР надає позики найбільш біднішим країнам, де доходи населення менше 2 дол США на день:
  - а) так;
  - б) ні.
8. Портфель цінних паперів формується як правило, після визначення інвестиційної політики компанії, а також після формування портфеля реальних інвестицій:
  - а) так;
  - б) ні.
9. До короткострокових реальних інвестицій можна віднести проекти реконструкції та технічного переозброєння підприємств, строки яких не перевищують одного року:
  - а) так;
  - б) ні.
10. Як правило, прибутковість знаходиться у зворотній залежності до зростання капіталу, ліквідності і ризику:
  - а) так;
  - б) ні.

ВАРІАНТ 20

1. Процес вилучення раніше інвестованого капіталу з інвестиційного обороту без послідуочого його використання в інвестиційних цілях:
  - а) дезінвестиції;
  - б) реінвестиції.
2. Для того, щоб створити багатство зараз, дисконтована вартість усіх прогнозованих грошових потоків повинна перевищувати дисконтовану вартість усіх прогнозованих негативних грошових потоків:
  - а) так;
  - б) ні.
3. Будь який інвестиційний портфель формується згідно з принципами, які впливають з інвестиційної стратегії:
  - а) так;
  - б) ні.
4. Основні виробничі фонди поділяються на фонди:
  - а) будівельного та виробничого призначення;
  - б) будівельного та портфельного призначення.
5. До основного капіталу як об'єкта інвестування відносять:
  - а) земельні ділянки, будови, машини та обладнання, транспортні засоби, робоча та продуктивні худоба, багаторічні насадження;
  - б) земельні ділянки, цінні папери, багаторічні насадження.
6. $E_{a1}=0,25$, $E_{a2}=0,30$, $E_n=0,11$ ефективним буде:
  - а) 1 проект;
  - б) 1, 2 не є ефективними.
7. Поточна вартість грошей визначається за формулою:
  - а) $PVG = MBG \cdot (1+dc)^t$
  - б) $PVG = MBG : (1+dc)^t$
8. Економічний зміст показника Нб в тому, що він вказує, при якій частці обсягу реалізації досягається беззбитковість виробництва:
  - а) так;
  - б) ні.
9. Чи досліджують в процесі соціального аналізу інвестиційного проекту наявність в регіоні трудових ресурсів належної кваліфікації та якості для задоволення потреб проекту:
  - а) так;
  - б) ні.
10. Формула Фішера:
  - а) $I_{ном} = I_p + TI + TI \cdot I_p$;
  - б) $I = (1 + TI t)^t$.

Дисконтні множники, які використовуються для розрахунків
теперішньої вартості за складними відсотками (Кд)

t	Відсоткова ставка, %						
	8,5	9,00	10,00	15,00	20,00	24,00	25,00
0	1	1	1	1	1	1	1
1	0,921	0,917	0,909	0,870	0,833	0,806	0,800
2	0,849	0,842	0,826	0,756	0,694	0,650	0,640
3	0,783	0,772	0,751	0,658	0,579	0,524	0,512
4	0,721	0,708	0,683	0,572	0,482	0,423	0,410
5	0,665	0,650	0,621	0,497	0,402	0,341	0,328
6	0,613	0,596	0,564	0,432	0,335	0,275	0,262
7	0,565	0,547	0,513	0,376	0,279	0,222	0,210
8	0,521	0,502	0,467	0,327	0,233	0,179	0,168
9	0,479	0,460	0,424	0,284	0,194	0,144	0,134

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств / Андрійчук В. Г. — К. : 2002. — 624 с.
2. Баумоль Бернад. Секрети економічних показників: приховані ключі до майбутніх економічних тенденцій та інвестиційних можливостей / Баумоль Бернад. — Дніпропетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2007. — 352 с.
3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / Бланк И. А. — К. : 2001. — 448 с.
4. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / [Докієнко Л.М., Клименко В.В., Акімова Л.М.]. — К : Альма-матер, 2011. -408 с.
5. Иванов В. М. Финансовый рынок (конспект лекций) / Иванов В. М. — К. : 1999. — 105 с.
6. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник / Федоренко В.Г. — К. : 2001. — 280 с.
7. Федоренко В. Г. Инвестознaвство. Підручник / Федоренко В.Г. — К : МАУП, 2002. — 408 с.
8. Федоренко В. Г. Інвестування. Підручник / Федоренко В. Г. — К. : 2006. — 443 с.
9. Гридчина М. В. Фінансовий менеджмент. Курс лекцій / Гридчина М. В. — К. : МАУП, 2002. — 160 с.
10. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі (монографія) / Губський Б. В. — К. : 1998. — 389 с.
11. Загородній А. Г. Менеджмент реальних інвестицій: навч. посібник / А. Г. Загородній, Ю. І. Стадницький. — К. : 2000. — 400 с.
12. Інвестування: навч. посібник / [Пересада А. А., Смірнова О. О., Онікієнко С. В., Ляхова О. О.]. — К. : КНЕУ, 2001. — 251 с.
13. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / Пересада А. А. — К. : 2002. — 472 с.
14. Маховикова Г. А. Инвестиции / Маховикова Г. А., Бузова И. А., Терехова В. В. — К : Вектор, 2005. — 224 с.
15. Пухтаєвич Г. О. Макроекономічний аналіз: навч. посібник / Пухтаєвич Г. О. — К. : 2000. — 300 с.
16. Сазонець І.Л. Міжнародна інвестиційна діяльність. Підручник / Сазонець І. Л., Джусов О. А., Сазонець О. М. — К. : Центр учбової літератури, 2007— 304 с.
17. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: навч. посібник / [Цигилик І. І., Кропельницька С. О., Білий М. М., Мозоль О. І.]. — К : Центр навчальної літератури, 2005. — 160 с.
18. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів. Конспект лекцій / Щукін Б. М. — К. : МАУП, 2002. — 128 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Частина I. Теоретичні питання.....	4
Частина II. Практична. Задачі.....	7
Методичні пояснення для виконання задач № 1 – 3.....	7
Методичні пояснення для виконання задач № 4 – 16.....	8
Методичні пояснення для виконання задач № 17 – 28.....	11
Методичні пояснення для виконання задач № 29 – 32.....	17
Методичні пояснення для виконання задач № 33- 36.....	19
Методичні пояснення для виконання задач № 37 – 41.....	22
Методичні пояснення для виконання задач № 42 – 45.....	24
Частина III. Тестове завдання	26
Дисконтні множинники, які використовуються для розрахунків теперішньої вартості за складними відсотками (Кд).....	47
Рекомендована література.....	48
Зміст.....	49
Таблиця варіантів контрольної роботи для теоретичних питань.....	50
Загальні вимоги щодо виконання контрольної роботи	51
Додаток А.....	54

Таблиця варіантів контрольної роботи для теоретичних питань

Передостання цифра шифру	Остання цифра шифру									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
0	1,21,31, 51,66,81	2,22,32, 52,67,82	3,23,33, 53,68,83	4,24,34, 54,69,84	5,25,35, 55,70,85	6,26,36, 56,71,86	7,27,37, 57,72,87	8,28,38, 58,73,88	9,29,39, 59,60,74	10,30,40, 60,75,90
1	11,21,41, 61,76,91	12,22,42, 62,77,92	13,23,43, 63,78,93	14,24,44, 64,79,94	15,25,45, 65,80,95	16,26,46, 51,66,96	17,27,47, 52,67,97	18,28,48, 53,68,98	19,29,49, 54,69,99	20,30,50, 55,70,100
2	1,23,50, 56,71,100	2,24,49, 57,72,99	3,21,48, 58,73,98	4,22,47, 59,74,97	5,26,46, 60,75,96	6,25,45, 61,76,95	7,28,44, 62,77,94	8,27,43, 63,78,93	9,30,42, 64,79,92	10,29,41, 65,80,91
3	11,30,40, 51,66,81	12,29,30, 52,67,82	13,28,38, 53,68,83	14,27,37, 54,69,84	15,26,36, 55,70,85	16,25,35, 56,71,86	17,24,34, 57,73,87	18,23,33, 58,73,88	19,22,32, 59,74,89	20,21,31, 60,75,90
4	1,30,31, 61,76,91	2,29,32, 62,77,92	3,28,33, 63,78,93	4,27,34, 64,79,94	5,26,35, 65,80,95	6,25,36, 51,66,96	7,24,37, 52,67,97	8,23,38, 53,68,98	9,22,39, 54,59,99	10,21,40, 55,70,100
5	11,29,41, 56,71,81	12,30,42, 57,72,82	13,27,43, 58,73,83	14,28,44, 59,74,84	15,25,45, 60,75,85	16,26,46, 61,76,86	17,23,47, 62,77,87	18,24,48, 63,78,88	19,21,49, 64,79,89	20,22,50, 65,80,90
6	1,28,31, 51,66,90	2,30,32, 52,67,89	3,29,33, 53,68,88	4,26,34, 54,68,87	5,27,35, 55,70,86	6,28,36, 56,71,85	7,21,37, 57,72,84	8,22,38, 58,73,83	9,23,39, 58,74,82	10,24,40, 60,75,81
7	11,28,50, 61,76,99	12,29,47, 62,77,100	13,30,48, 63,78,97	14,26,47, 64,79,98	15,27,46, 65,80,95	16,24,45, 51,66,96	17,25,44, 52,67,94	18,22,43, 53,68,93	19,23,42, 54,69,91	20,21,41, 55,70,92
8	1,29,50, 56,71,91	2,28,49, 56,71,91	3,30,48, 58,73,93	4,25,47, 59,74,94	5,24,46, 60,75,95	6,23,45, 61,76,96	7,26,44, 62,77,97	8,27,43, 63,78,98	9,21,42, 64,79,99	10,22,41, 65,80,100
9	11,28,31, 52,76,82	12,27,32, 51,77,81	13,29,33, 54,78,84	14,25,31, 53,79,83	15,30,35, 56,80,86	5,16,23, 36,75,85	17,22,37, 58,74,88	18,21,39, 57,73,87	19,24,39, 60,72,90	20,26,40, 59,71,89

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

При виконанні контрольної роботи оцінюється:

- знання теоретичного матеріалу;
- володіння практичними вміннями при виконанні розрахункової частини;
- самостійність виконання контрольних завдань.

Виконання контрольної роботи проводиться у наступній послідовності. Перш ніж починати написання контрольної роботи, необхідно ознайомитися з літературними джерелами, які розкривають суть завдання. Опрацювавши літературу, приступити до написання контрольної роботи. При її виконанні звертається увага на рекомендації, які дані в методичних вказівках по відповідних темах даної дисципліни. Текст контрольної роботи повинен мати розмежування по питаннях.

Контрольна робота повинна містити:

- титульний аркуш (додаток А);
- рецензія (чистий аркуш, де викладач рецензує роботу);
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідністю);
- основну частину (перша частина включає шість теоретичних питань, друга частина - чотири практичні задачі, третя – тестове завдання: один варіант – десять питань, кожне з яких має лише один вірний варіант відповіді). При вирішенні задач необхідно обов'язково навести потрібні формули, дати пояснення щодо ходу рішення та економічно-обґрунтовані змістовні висновки. Якщо в задачі необхідно визначити чисту поточну вартість, внутрішню норму окупності, то всі розрахунки необхідно наводити в таблицях;
- додатки (за необхідності);
- список використаних джерел.

Титульний аркуш контрольної роботи містить: найменування вищого навчального закладу (Миколаївський національний аграрний університет);

кафедра, де виконана робота (кафедра економіки підприємств); вчене звання (посаду) викладача, що перевіряє роботу; назва роботи (контрольна робота); найменування дисципліни («Інвестиційний менеджмент»); факультет (менеджменту); спеціальність; номер групи (Е-5/1), прізвище, ім'я по батькові виконавця; шифр залікової книжки; варіант роботи.

Зміст подається на початку роботи. Він містить найменування та номер початкових сторінок усіх завдань.

Робота повинна бути написана розбірливим почерком, або може бути набрана на комп'ютері. По тексті обов'язкове посилання на літературні джерела, які використані студентом при вивченні питань контрольної роботи.

Загальний об'єм рукопису контрольної роботи не повинен перевищувати 30 сторінок учнівського зошита, або не більше 20 аркушів формату А4 (текст контрольної роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве, верхнє, нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм).

Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися під час написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту малюнка) машинописним способом. Допускається не більше трьох виправлень на одній сторінці.

Заголовки структурних частин контрольної роботи «ЗМІСТ», «ТЕОРЕТИЧНЕ ПИТАННЯ», «ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ», «ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до набору.

Відстань між заголовком (за винятком заголовку пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервали.

Кожну структурну частину контрольної роботи треба починати з нової сторінки.

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

Нумерація сторінок подаються арабськими цифрами без знака № у верхньому правому куті.

Після перегляду викладачем робота повертається студенту з відмітками «на доопрацювання» (зауваження викладаються у рецензії; по тексту роботи) або «до захисту» та зазначенням дати перевірки та підписом.

Захист контрольної роботи відбувається в усній формі шляхом співбесіди між викладачем та студентом за завданнями контрольної роботи. Після захисту викладач на контрольній роботі ставить відмітку «зараховано» ставить дату та підпис. Захист контрольної роботи є допуском до складання заліку або іспиту.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Інвестиційний менеджмент»

(шифр залікової книжки)

Виконав (-ла):

студент (-ка) _____

(прізвище, ім'я та по-батькові)

групи _____

Перевірив (-ла):

(посада, прізвище, ім'я та по-батькові викладача)

МИКОЛАЇВ

2017

Навчально-методичне видання

Інвестиційний менеджмент:

методичні рекомендації до виконання індивідуальних самостійних робіт
для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр»
спеціальності 073 – «Менеджмент»
денної та заочної форми навчання

Укладачі:

Крилова Ірина Георгіївна

Христенко Ольга Андріївна

Коваленко Анна Вячеславівна